

‘Hier rust Ha Ha Dorrestijn’

Interview met een
enthousiaste vogelaar

Cabaretier en tekstschrijver Hans Dorrestijn is bezeten van een gezonde fascinatie. Hij struint bossen en vennen af, op zoek naar zelden geziene vogels als de tapuit en de wielewaal. Een gesprek over de schoonheid van vogels.

Pas op mijn vijftigste leerde ik voor het eerst naar vogels kijken. Ik leerde waar je naar moet luisteren en hoe je moet kijken. Het was voor mij te laat om nog alle gedetailleerde kenmerken van vogels te kunnen onthouden, maar het genot is groot en dat telt. Elke keer is het weer verbijsterend wat ik ervaar. Zwart, rood en geel! Als een mens zich zo uitdost, ziet ie er meteen uit als een clown, maar een vogel is in die kleuren een buitengewoon smaakvol diertje. De natuur is zelden smakeloos. Kom daar maar eens om als het om mensen gaat... De dichter Bredero heeft niet voor niets gezegd: ‘De schoonheid van de natuur passeert alle kunst.’

Waarom vindt u de details van vogels zo belangrijk?
In alles waar je veel van weet worden de details interessant, ze dragen bij aan een soort van levensvervulling. Het gaat om de kleine dingen in het leven.

Is dat ook de aanzet geweest om alle details vast te willen leggen in ‘Dorrestijns Vogelgids’?

Nee hoor, die gids is geen encyclopedie. In die gids heb ik de vogels gebruikt om mensen te beschrijven. Het is niet zo dat er één verklede vogel in voorkomt. Kijk, mijn proza was altijd weinig opgewekt. Op het moment dat ik in mijn teksten het fladderende gebroed opvoerde, kwam mijn grote succes. Daardoor krijgen mijn wanhoop en mijn ernst eindelijk de juiste afmetingen en meer kleur; de juiste smaak. Recensenten hebben mijn werk nooit helemaal begrepen. Ze gaven altijd eenzijdig af op de somberheid van mijn werk, terwijl bij mijn shows de mensen vaak hard moeten

lachen. Nu ik 68 ben krijg ik eindelijk meer waardering voor mijn werk.

Wat dat betreft bent u een echte laatbloeiër.
Inderdaad. Het zou me niet verbazen als straks duizenden mensen naar mijn graf komen om me te aanbidden. Ze moeten dan nummertjes trekken en toegang betalen. Een bewaker controleert of ze geen bommen bij zich hebben waarmee ze mijn kist kunnen verwoesten. Heel even mogen ze dan hun hand op mijn graf leggen. Er ontstaat dan een bedevaartsoord. Op de grafsteen staat: ‘Hier rust H H Dorrestijn’. De Heilige Hans Dorrestijn. Ja, dat ‘Ha, ha’ slaat ook op mijn cabaretierschap.

Even terug naar de vogels. Wat maakt het zo leuk om naar vogels te kijken?

Ik vind het leven wanhopig en zwaar. Geef me een bidon met benzine, en ik overgiet mezelf en steek me in brand. Als ik echter zie hoe knap het is om twee vogels te maken die ogenschijnlijk op elkaar lijken en zo ontzettend van elkaar blijken te verschillen, dan wordt mijn leven wat rijker. Door mijn gids zijn steeds meer mensen vogels gaan kijken. Ik hoorde zelfs dat de omzet van verrekijkers na verschijning van mijn boek gigantisch is toegenomen.

Hoe kunt u nou zeggen dat het leven zwaar is nu u steeds meer succes oogst?

Ik word nu inderdaad overal herkend. Onlangs maakte ik een wandeling in de Betuwe. Voor de ander zou het een ware triomftocht zijn, maar ik krijg medelijden met mensen die me herkennen en tegen elkaar zeggen: ‘Ja, dat was hem!’ Ik verbaas me erover dat mensen blij met me zijn. Wat komen die mensen er dan bekaaid van af. Wat een armoede! Ik ben zo’n kleine mier. Het zou mijn ijdelheid moeten voeden, maar zo werkt dat niet bij mij. Ik ben te gecompliceerd om er plezier aan te beleven. Het is trouwens wel leuk dat ik tegenwoordig aangesproken word op een terrasje, want vroeger zat ik altijd alleen.

‘Het geel van de wielewaal maakt mij tot zijn grootste fan.’

'Vogelaars zijn niet bezig met dure auto's en 'bling bling'.'

Wat fascineert u aan vogels?

Kleuren. Het gaat mij om de kleur en de vorm. Ik vind bijvoorbeeld de kleur rood in de natuur een top punt. Wie wel eens een roodmus heeft gezien, begrijpt wat ik bedoel. Ik heb laatst in Letland in het echt een roodmus gezien. De reisleader had hem al gehoord en al de tweede dag kwam het beest aanvliegen. Op tien meter afstand ging hij op een afdakje zitten, letterlijk voor onze neus! En hij begon te zingen, zo mooi. Door dat rood leek het alsof het beestje in vlammen stond, een soort van Bengaals vuur. Kijk, het rood van de grote bonte specht is een heel ander rood: dat is glimlachend en spottend. Het rood van het roodborstje is juist weer heel teder.

Het geel van de wiewaai, mijn absolute lievelingsvogel, maakt mij tot zijn grootste fan. Je ziet hem zo weinig, als je hem dan ziet dan tilt hij je hele dag op als een waar gods geschenk. Dat geel met zwart, dat hoort zo perfect bij elkaar. Dat kan een mens niet verzinnen! Waar komen die kleurstoffen vandaan? Dat is toch niet bij elkaar gezocht door de vader en de moeder! Ze halen hun jong toch niet door een kleurenprinter? Alles kan zogenaamd verklaard worden. Heus niet. De deeltjesversneller zal alles onthullen, maar dan komen we weer in het volgende geheim. Kijk, bij de flamingo weten we dat het roze komt van de garnalen die die eet. Maar hoe komt de wiewaai aan zijn geel?

Het zijn trouwens niet alleen de kleuren die me fascineren. Ook de details kunnen me ontroeren. Zo heeft de grijze gors een prachtige donkere lijn op zijn kop.

Klopt het dat u de drank heeft ingeruild voor de vogels?

Nou, dat is niet helemaal waar, omdat ik mijn hele leven lang al geboeid ben door vogels. Ik heb ontdekt dat het veel gezonder is om het veld in te gaan, te genieten en de volgende morgen prettiger wakker te worden dan met een flinke kater. Nu heb ik nergens meer last van. Ik ben helemaal gestopt, want half stoppen kan ik niet; ik ben nou eenmaal geen matig persoon. Weet je, in Nederland wordt één ding erg verzweven: het overmatige drinken. Dat is een groot taboe. En niemand durft er iets van te zeggen.

Hebben vrouwen ook net zulke mooie kleuren en details als vogels?

Ja! Er zijn zo ontzettend veel mooie vrouwen op deze wereld. Als je goed kijkt naar het gezicht van een vrouw, zie je soms dat het gezicht gloeit. Kijk maar naar het rood van de lippen en de straling rond de ogen. Dat is van een ongelofelijke schoonheid. Bij een zieke vrouw is die straling weg en oogt de huid wat matter. Dat kan ook heel mooi zijn. Ik noem het de 'materialisatie van de seksuele aantrekkingskracht'.

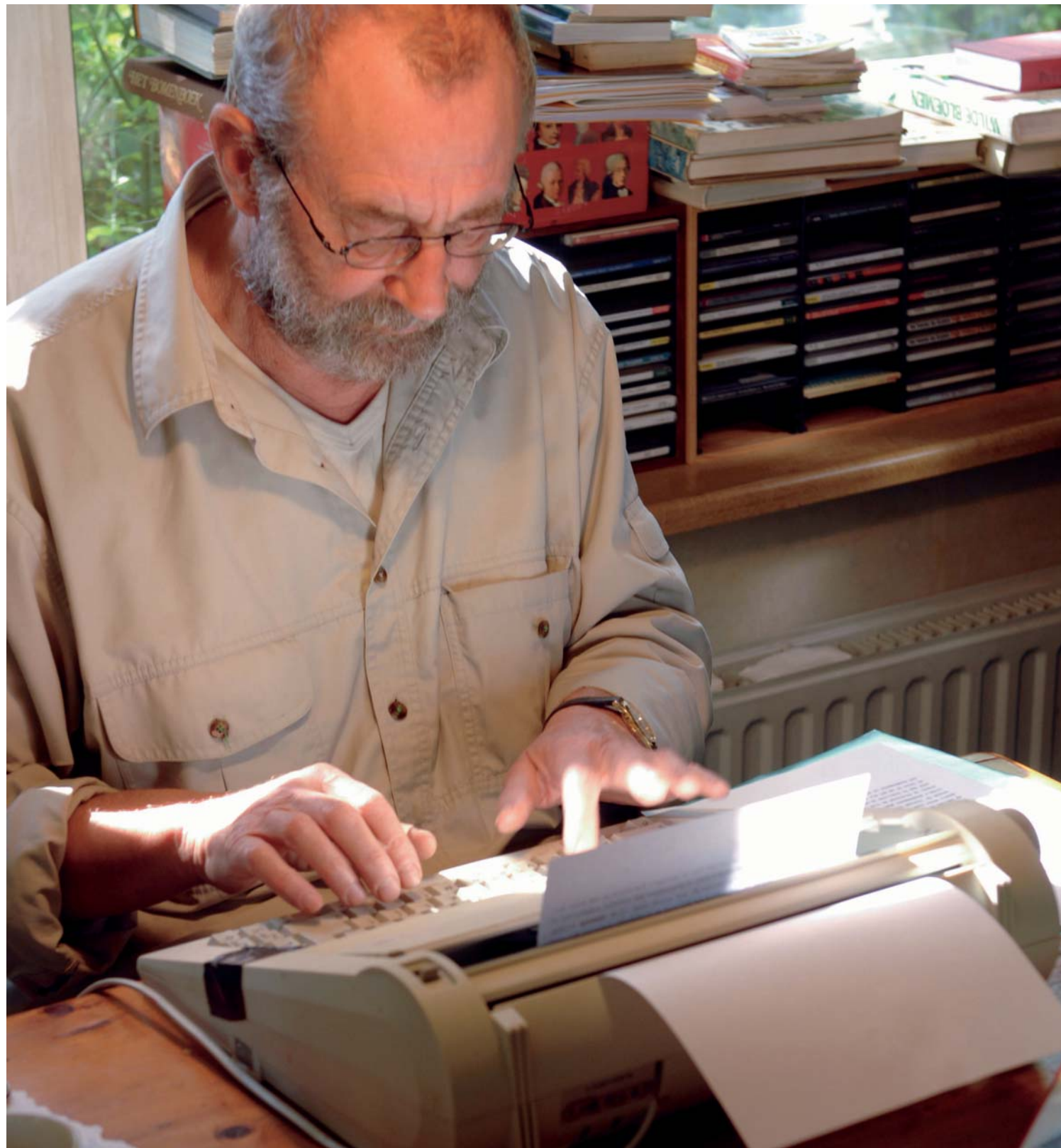
Veel mensen hebben niet zo'n aantrekkelijk beeld van 'vogelen': je moet heel lang wachten, je mag je niet verroeren. Het is eigenlijk erg saai. Klopt dat?

Ach, welnee! Als je gaat sluipen denkt elke vogel dat jij heel fout bezig bent. Dan kruipen ze achter een stam of vliegen ze weg. Kabaal houden ze ook niet van. Je moet je gewoon gedragen en kunt gewoon doorpraten. En dat wachten. Als je op een plek niks hoort of niets bijzonders ziet, loop je door naar de volgende plek. Je moet juist in beweging blijven. Op een

volgende plek neem je dan weer even rust, zodat ze weer dichterbij kunnen komen.

Zijn er verschillende typen vogelaars?

Ja, je hebt bijvoorbeeld de 'vette koppenjagers'. Die verzamelen op een competitieve manier alle soorten. Ik ben zelf een bescheiden, lieflijke en alleraardigste vogelaar. Ik herken me niet in die soortenjagerij. In de kringen waarin ik verkeer gaan we met een groep. We zijn al tevreden als we hebben gewandeld en samen plezier hebben beleefd, ook al hebben

'Ik hoorde zelfs dat de omzet van verrekijkers na verschijning van mijn boek gigantisch is toegenomen.'

we die dag alleen een koekoek en een valkje gezien.

Op mijn zestigste ontdekte ik voor het eerst speciaal georganiseerde reizen om naar vogels te kijken. Ik zag vogelreizen naar Polen, Letland, Tanzania, noem maar op. Er ging een wereld voor me open. De eerste keer ging ik met een groep naar Polen. Dat had ik veel eerder moeten doen. We hebben ons kapot gelachen, want ik kan leuke grappen maken, hoor. De bus barstte de derde dag uit zijn voegen van het lachen. Ik had het angstige gevoel dat ik als cabaretier op m'n retour was, maar in Polen merkte ik dat ik met een paar welgemikte opmerkingen de groep aan het brullen kon krijgen - en dat de hele dag door! Toen wist ik dat ik een groot cabaretier ben. Bij Dick Ket en Vincent van Gogh hebben ze ook nooit gezien dat ze later tot de allergrootste kunstschilders zijn gaan behoren. De elite ziet nog steeds niet dat ik behept ben met een uitzonderlijk talent.

Ik was verkrampt geworden in mijn vak als cabaretier. Bovendien wilde ik met mijn werk ook nog meisjes versieren. Maar op die leeftijd moet je dat niet meer willen, dat werkt niet. Die kramp is verdwenen sinds ik op vogelreis ga.

Is de vogelaar een bijzonder soort mens?

Ga eens mee met zo'n reis. Vogelaars zijn niet bezig met dure auto's en 'bling bling'. Ze weten niet eens wat dat betekent. Je krijgt ook niet van die eeuwige gesprekken over hypotheek en pensioenen en ze hebben ook geen interesse in de weekaanbiedingen van de AH. Vaak ben ik de enige in het gezelschap die een jasje draagt. De vrouwelijk vogelaar heeft niet veel op met make-up. Het zijn vooral de vrouwen die veel worstelingen hebben gekend en die weten waar het om gaat in het leven. Ze kunnen vaak heel goed lachen.

De belangstelling voor ornithologie neemt flink toe. Heeft u daar een verklaring voor?

Mensen hebben meer geld om verrekijkers en leuke boekjes over vogels aan te schaffen en meer tijd om te reizen. Dat stelt velen in staat om er verder op uit te trekken. En de natuur is erop vooruit gegaan. In de jaren vijftig en zestig zagen we geen één buizerd of havik meer. Gif zoals DDT was een grote boosdoener. Bedrijven mochten nog volop lozen, wat grote gevolgen voor het water en de bodem

had. Als ik in de jaren zestig een ruisvoorn ving was dat een grauw en bleek visje, terwijl die verrukkelijke vis koperkleurig met robijnrode vinnen moet zijn. Niemand was meer gelukkig in het water en in de lucht. Onze medeschepselen waren door ons ongelukkig geworden. Inmiddels is enorme vooruitgang geboekt, want de mens heeft het grotendeels opgeknapt. Daarmee vind ik de mens een van de allergrootste schepselen.

Dorrestijns Vogelgids

'Vogels geven hun schoonheid niet gaarne prijs. Ze zijn wat dat betreft net mooie vrouwen. Schoonheid verkoopt haar huidje duur. Niet elke willekeurige man - en zeker niet een man die hijgt van begeerte - mag haar naakt zien. Haar selectie is wat dit betreft uiterst streng. Hoe heviger ze begeerd wordt, hoe meer ze de neiging krijgt zich aan het oog te onttrekken. Om dezelfde reden moet men niet te opvallend naar vogels kijken. Daar hebben ze een hekel aan...'

Dorrestijns Vogelgids beschrijft de vreugde van de ornithologie. In het inleidende deel leest u anekdotes en waarnemingen over een nieuw mensentype: de vogelaar. In dit deel verhaalt Dorrestijn ook over de boeiende vogelreizen die hij maakte en geeft hij praktische tips voor het spotten van vogels. Het hoofdbestanddeel van het boek is een alfabetische lijst met vogels, van de aalscholver tot en met de zwaan. Van veel soorten geeft de auteur op soms hilarische wijze de betekenis, bijzonderheden en emoties die de soort oproept.

De gids verscheen recent in een pocketuitgave: *Hans Dorrestijn, Dorrestijns Vogelgids*, pocket 272 bladzijden, prijs € 15,- ISBN 978 90 388 9085 2

Bij boeking van de SNP-reis *De Vogel trek over Gibraltar & de Coto Doñana* in 2009 ontvangt u gratis de Vogelgids van Hans Dorrestijn.

Reiscode 121300 Vertrekdata 22 maart

en 20 september 2009